

Yttrande angående ”Prioriteringar i det regionala tillväxtarbetet i Stockholmsregionen 2021 – 2027”

TRN 2018-0166

Inledning

Region Stockholm har fått i uppdrag av regeringen att redovisa prioriteringar i det regionala tillväxtarbetet i Stockholmsregionen 2021 – 2026 (TRN 2018–0166). Inom ramen för detta har kommunerna fått möjlighet att belysa kommunernas lokala förutsättningar för framtida regionalt tillväxtarbete samt förtydliga regionala prioriteringar ur kommunperspektivet.

Södertörnskommunerna (Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö) har tagit fram det här gemensamma remissvaret. Södertörnskommunerna ser det som mycket positivt att vi fått möjligheten att komma med synpunkter om regionens prioriteringar avseende tillväxtarbetet. Det kommer även att lämnas kommunspecifika synpunkter från de kommuner som väljer detta.

Södertörnskommunerna står också bakom det remissvar som är framtaget av StorSthlm. Det gemensamma svaret från Södertörn har för avsikt att förstärka och kompletterar yttrandet från StorSthlm i de områden som vi ser som särskilt prioriterade.

Stockholmsregionens utmaningar och möjligheter

En sammanhållen och balanserad Stockholmsregion är av yttersta vikt för hela regionens utveckling. På Södertörn bor en halv miljon invånare och näringslivet växer kraftigt. Genom satsningar på ny infrastruktur och kollektivtrafik skapas goda möjligheter till resor och transporter mellan alla regionens delar. Därmed ökar möjligheterna för en positiv utveckling i hela Stockholmsregionen genom att transportsystemet avlastas och trafikflöden jämnas ut. Det leder i sin tur att förutsättningarna ökar för god kompetensförsörjning till regionens företag, näringslivet kan lättare expandera och bostadsmarknaden blir större. Utöver de ekonomiska incitamenten leder en mer balanserad region till såväl sociala och ekologiska hållbarhetsvinster. Det är positivt att regionen binds ihop. Många kommuner har tecknat medfinansieringsavtal med staten om infrastruktur och bostäder t ex. Sverigeförhandlingen. Det är av yttersta vikt att planerade bostäder och planerad kollektivtrafik kan byggas enligt avtal. Staten måste därför samordna olika sektorer och myndigheter för att säkerställa att ingångna avtal kan följas.

Befolkningstillväxt och behov av bostäder

Den pågående urbaniseringen och befolkningsökningen skapar ett högt tryck på Stockholmsregionen. Bostadsmarknaden är avgörande för en god tillväxt. Genom en fungerande och mer dynamisk bostadsmarknad förbättras möjligheten för matchning mellan företag och arbetstagare, vilket krävs för näringslivets utveckling. Möjligheten att välja bostadsort underlättar för fler att få jobb.

Risk och sårbarhet

Den snabba expansionstakten i Stockholmsregionen ställer också stora krav på beredskap för risk och sårbarhet som kan uppstå till följd av klimat- och miljöförändringar eller osäkerheter i omvärlden. Det krävs att regionen och kommunerna gemensamt har en beredskap för att säkerställa viktiga samhällsfunktioner som tex. fungerande kommunikationer och varuförsörjning och livsmedel samt tillgång till vatten, el, bränsle. Beredskap behövs för att motverka att den regionala tillväxten begränsas.

Kraftförsörjning en förutsättning för tillväxt

Robusthet och säkerhet i kraftförsörjningen i Stockholmsregionen håller på att bli ett av de kritiska områdena som måste fungera. En säkerställd kraftförsörjning är av stor vikt för en fortsatt tillväxt. Södertörnskommunerna anser därför att det är en statlig uppgift att säkerställa tillräckligt med eleffekt för bostadsbyggande, näringslivetableringar och omställning till hållbara transporter i tillväxtområden.

Det behöver tas ett samlat grepp kring elförsörjningen som omfattar:

- ekonomiska incitament för att utjämna behovet av eleffekt över året och dygnet,
- fördelning och tilldelning av kapacitet utifrån samhällsekonomisk nytta, i de fall brist uppstår i delar av nätet,
- effektivisering och kortare ledtider för planering och tillstånd vid utbyggnad av nätet.

Kollektivtrafik, framkomlighet och godstrafik

Statlig finansiering till infrastruktur behövs

Mer medel bör prioriteras till infrastrukturen i Stockholm i den nationella transportplaneringen mot bakgrund av den befolkningstillväxt som sker och regionens roll som landets ekonomiska motor. Avsaknaden av tillräckliga satsningar på infrastruktur och mycket utdragna sammanlagda utbyggnadstider för det som sätts i verket hämmar såväl Södertörns utveckling som hela Stockholmsregionens konkurrenskraft i stort, och det i sin tur får inverkan på resten av landet. Ny infrastruktur behövs både för att säkra regionens utveckling och för att skapa ett mer

hållbart resande och störningarna i trafiksystemet behöver vara möjliga att hantera för näringslivet.

En väl utbyggd kollektivtrafik

Den höga tillväxten i Stockholmsregionen och på Södertörn ställer höga krav på tillgänglighet och framkomlighet, inte minst för kollektivtrafiken som behöver vara effektiv och konkurrenskraftig. Utvecklingen av kollektivtrafiken behöver understödja hela den bebyggelseutveckling som sker. Etapplösningar behövs fram till dess att stora infrastrukturprojekt är färdigställda såsom Tvärförbindelse Södertörn, ny passage över Södertälje kanal och Spårväg Syd. Detta är avgörande för att binda ihop regionen, bryta segregation och utanförskap samt förbättra matchningen på arbetsmarknaden.

Det behövs effektiva och hållbara förbindelser med tåg, stombuss och regionala cykelstråk inom Södertörn, särskilt mellan de regionala stadskärnorna, men också till och från viktiga start- och målpunkter i norra delen av Stockholmsregionen, t ex Arlanda och Uppsala, för att stärka den storregionala tillgängligheten.

Internationell tillgänglighet

Arlanda flygplats är viktig för att stärka Stockholms konkurrens med städer internationellt. Korta restider med kollektivtrafik till och från Arlanda är avgörande för flygplatsens tillgänglighet och för ett ökat hållbart resande. Tillgängligheten till Arlanda är också beroende av redundans i transportsystemet både på väg och på spår.

Godstransporterna ökar med tillväxten

En växande storstadsregion innebär större godsflöden och behov av en effektiv varudistribution. Varuleveranser till målpunkter inom Stockholms län kommer huvudsakligen att ske med lastbil. Detta kräver satsningar på hållbara transporter och möjligheter för godset att transporteras så effektivt som möjligt inom Stockholm/Mälardalen. **En väl utbyggd väginfrastruktur (tex. Tvärförbindelse Södertörn) är en förutsättning för detta.**

Stockholmsregionen har också en stor andel tung trafik på väg som är genomgående. **För att minska denna behövs satsningar på utbygg järnvägsinfrastruktur, bra tillgänglighet till hamnar och godsnoder och utveckling av pråmtrafik inom regionen. Dagens infrastruktur är mycket sårbar för störningar och främst gäller det E4/E20 söderifrån och passagen över Södertälje kanal, där de dominerande godsflödena med lastbil går till och från Stockholm. Det gäller också de minst tioåriga störningarna på E4/20 där utbyggnaden av Förbifart Stockholm byggs och Tvärförbindelse Södertörn kommer att byggas. Sträckan har stor betydelse för svensk exportindustri och nationella godsflöden.**

Innovation, utveckling, näringsliv och kompetens

Kompetensförsörjning är en av nyckelfrågorna för den framtida utvecklingen.

I Stockholmsregionen finns två globala företag inom tillverkningsindustrin Scania och AstraZeneca som bidrar med en stor del av Sveriges exportintäkter. Tillsammans står de båda företagen för över 22 000 arbetstillfällen i Södertälje. Behovet av kompetens är stort vilket medför att bra kommunikationer samt tillgång till högre utbildning är av stor vikt.

På Södertörn finns Flemingsberg och Södertälje som bidrar till den regionala balansen i fråga om högre utbildning, innovation och utveckling. Det sker genom ett aktivt samarbete mellan högskolor, näringsliv och offentlig sektor. I Flemingsberg finns idag fem högskolor (Södertörns högskola, Karolinska institutet, KTH, Röda Korsets högskola och Stockholms Musikpedagogiska institut). I Södertälje sker ett nära samarbete mellan näringsliv och akademien t ex. Södertälje Science Park där KTH, Scania, Astra Zeneca och Södertälje kommun samarbetar.

Yrkeshögskolan med sina flaskhalsutbildningar spelar en allt större roll för kompetensförsörjningen. Det är viktigt att säkerställa både inrättandet av nya utbildningar och tillgång till ekonomiska medel. På Södertörn drivs ett stort antal YH-utbildningar.

Samarbete mellan statliga myndigheter och kommuner

Statens myndigheter och institutioner bör anpassa sin planering efter den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUF5 2050). RUF5 2050 har en stark förankring hos kommunerna. Den ligger till grund för planerade utvecklingsområden och infrastruktursatsning. Av dessa skäl är det en förutsättning att även statliga myndigheter anpassar sig efter den regionala planeringen och dess prioriteringar.

Södertörnskommunerna önskar generellt att statliga myndigheter:

- har en högre grad av samarbete och samverkan med kommunerna,
- samverkar med varandra och arbetar samlat med kommuner. Det kan krävas att någon får ett utpekat ansvar,
- tillägnar sig nödvändig kunskap om Stockholmsregionens utveckling såsom den beskrivs i RUF5 2050 samt i enlighet med vad som sägs i denna, aktivt medverkar till att utveckla Stockholmsregionen,
- alltid skickar information till kommuner direkt till respektive kommun,
- har en samverkan med våra intresseorganisationer SKL och StorSthlm, och även sprider information genom deras befintliga nätverk/strukturer
- vid direkt information i högre grad nyttjar modern teknik/webbutbildningar med mera för att sprida information och kunskap till tjänstepersoner och förtroendevalda,
- arbetar med att tydliggöra goda exempel om hur lagstiftningen kan tillämpas i praktiken utifrån olika typer av kommuner (tex. små respektive stora),
- skapar elektroniska lösningar för inlagor och liknande som kommunerna ska leverera

Avsändare
Södertörnskommunerna

2019-05-15

5 (5)

FÖR SÖDERTÖRNSKOMMUNERNA

Ebba Östlin
Ordförande i kommunstyrelsen i Botkyrka

Meeri Wasberg
Ordförande i kommunstyrelsen i Haninge

Daniel Dronjak
Ordförande i kommunstyrelsen i Huddinge

Bob Wällberg
Ordförande i kommunstyrelsen i Nykvarn

Harry Bouveng
Ordförande i kommunstyrelsen i Nynäshamn

Lennart Kalderén
Ordförande i kommunstyrelsen i Salem

Boel Godner
Ordförande i kommunstyrelsen i Södertälje

Anita Matsson
Ordförande i kommunstyrelsen i Tyresö